

Boekje

 Open

Over

 Geld

Tien tools en initiatieven die overheden en samenleving helpen om meer open over geld te worden.

Over BOOG

Colofon

De publicatie BOOG (Boekje Open Over Geld) is samengesteld door de deelnemers van de Bootcamp Open Over Geld op 7 en 8 juli 2016. Redactie door Mark Verhijde (Estonian School i.o.) en Mikis de Winter (Leer- en Expertisepunt Open Overheid). Eindredactie: Ilse Ambachtsheer (Leer- en Expertisepunt Open Overheid).

BOOG organisatie:

Mark Verhijde, Interim programmamanager en adviseur stedelijke ontwikkeling, markverhijde.nl
Mikis de Winter, Leer- en Expertisepunt Open Overheid (LEOO), open-overheid.nl

Opmaak: Studio Het Mes.

De inhoud van deze publicatie mag vrij gebruikt worden voor maatschappelijke en commerciële doeleinden, mits verwezen wordt naar deze publicatie als bron.

Alle beelden van personen in deze publicatie zijn met goedkeuring van de geportretteerde personen gepubliceerd. De screenshots van websites dienen ter illustratie van de projecten. De betreffende projecten zijn akkoord met de publicatie van deze screenshots.

Oktober 2016, Den Haag.

Als het om publiek geld gaat, heeft iedereen wel een mening. Bijvoorbeeld, dat 'ons' geld verkeerd wordt besteed. Of dat de gemeente op veel te grote voet leeft met dat nieuwe stadskantoor. Veelgehoord is ook de klacht dat de gemeentebegroting wel erg ingewikkeld is. En wat zien we er nu eigenlijk van terug op straat? Inwoners missen overzicht, duidelijkheid, transparantie en hopen maar dat de verantwoordelijke bestuurders en hun ambtenaren het goed doen. Openheid geven over publiek geld – en wel zo dat de samenleving ook snapt waarom bepaalde keuzes worden gemaakt – is nog geen gemeengoed en blijkt lastiger dan gedacht. Zowel voor de gemeente als voor burgers. Daarom is er nu BOOG: een Boekje Open Over Geld.

In BOOG staan tien tools en initiatieven die overheidsorganisaties en de samenleving helpen om opener over geld te zijn. Van OpenSpending tot Gemeenschapsfondsen en van Burgerbegroten tot Geldstromen door de Wijk. De voorbeelden in deze publicatie zijn stuk voor stuk innovatief en worden op dit moment in de praktijk getest. De initiatieven dienen ter inspiratie en als startpunt voor discussie. Ook bieden ze houvast om met Open Over Geld aan de slag te gaan.

Hoe kies je uit de tien BOOG voorbeelden de beste aanpak voor jouw situatie? BOOG biedt beschrijvingen per instrument en een indeling van de voorbeelden in drie categorieën (top-down, interactieve co-creatie en zelf aan de slag in netwerkverband). De vragenlijst op de achterzijde biedt hulp bij de keuze voor een instrument. Meer informatie en ondersteuning nodig? In de publicatie staan tevens contactgegevens en verwijzingen naar websites van de instrumenten, een blog over leefwereld en systeemwereld perspectieven, een uitnodiging voor workshops en nog veel meer om gemeenten, inwoners, ondernemers en andere partijen verder te brengen als het om publiek en maatschappelijk geld gaat.

Het Boekje Open Over Geld is het resultaat van een bootcamp vol co-creatie. In 24 uur werkte een diverse groep deelnemers samen aan de ingrediënten van deze publicatie. Met BOOG maken zij een duidelijke statement naar alle overheden en de samenleving: het is tijd om aan de slag te gaan!

Mark Verhijde (Estonian School i.o.) en Mikis de Winter (Leer- en Expertisepunt Open Overheid)

Inhoudsopgave

- 5 BOOG: wat rek- en strekoefeningen
- 6 Bootcamp Open Over Geld
- 8 GOV indicator algemeen

GOV 1.0 projecten

- 10 Wat doet Hengelo?
- 12 OpenSpending

GOV 2.0 projecten

- 14 De Begrotingswijzer
- 16 Begrijpelijk Begroten
- 18 Burgerbegroting
- 20 Wijkboekhouding
- 22 Blog: It's the Citizen, Stupid!
- 24 Budgetmonitoring (Burger)
- 26 Budgetmonitoring (Overheid)

GOV 3.0 projecten

- 28 Geldstromen door de Wijk (Burger)
- 30 Geldstromen door de Wijk (Overheid)
- 32 Gemeenschapsfondsen
- 34 DeRev

- 36 Kies jouw instrument

BOOG:

Wat rek- en strekoefeningen

Open Over Geld

Deze publicatie staat vol met projecten en tools over het onderwerp Open Over Geld. Op deze pagina vind je een korte uitleg over de begrippen en aanpakken van BOOG. Kortom: wat rekken en strekken vooraf.

Breekijzer?

Inwoners willen weten wat er met hun belastinggeld gebeurt. Of ze dat nu aan de gemeente of aan de Belastingdienst betalen. Als overheidsorganisaties hun inkomsten en uitgaven actief openbaar maken, kunnen burgers zien waar hun geld aan wordt besteed. Zo kan iedereen de overheid controleren, maar bijvoorbeeld ook met nieuwe ideeën komen of fouten ontdekken. Publieke verantwoording over bestedingen kan op die manier bijdragen aan een effectievere uitgave van belastinggeld. Als inwoners weten waar het geld heen gaat, is de verwachting dat ze steeds meer willen meebeslissen en meedenken over het beleid. Daarmee wordt Open Over Geld een 'breekijzer' voor een Open Overheid.

Het 'huishoudboekje' openbaar maken heeft daarnaast een zelfreinigend effect. Zo zou een overheid die meer 'als burger' denkt en handelt wel eens meer kunnen bezuinigen. En komt er misschien wel een strengere integriteitstoets vooraf als alle declaraties en subsidie-uitgaven openbaar gemaakt moeten worden. Door processen slim in te richten en actieve openbaarmaking de norm te maken, wordt de legitimiteit van publieke professionals versterkt.

Kenmerken instrumenten Open Over Geld

Transparantie, communicatie, verantwoording, bottom-up aanpak, top-down aanpak, beleidsparticipatie, e-government tools, dienstverlening, gebruikersparticipatie, publieke consultatie, governance, samenwerken, co-creatie, coproductie, participatieve methodieken, sociale innovatie, netwerksamenleving, DIY's, participatieve democratie, maatschappelijke initiatieven.

Bootcamp Open Over Geld

Bootcamp Open Over Geld

Op 7 en 8 juli 2016 deden 16 deelnemers mee aan de Bootcamp Open Over Geld (BOOG) op de Delflandhoeve in Delft. Als echte bootcampers verbleven degenen die dat wilden in tentjes op de camping. De wat afwijkende omstandigheden en de vogels die veel te vroeg zingen in Midden-Delfland, bleken goed voor het groepsproces en een stortvloed aan ideeën over Open over geld.

Voor wie is BOOG

BOOG richt zich op ondernemers, ambtenaren en bewoners die het thema Open Over Geld verder willen brengen. Het thema is belangrijk, want Open Over Geld kan leiden tot meer begrip over het beleid achter de geldkeuzes van de overheid of tot meer samenwerking tussen overheid en inwoners. Kunnen we een praktische strategie uitwerken die zorgt voor meer actie op dit thema?

De bootcampers schreven een gezamenlijk antwoord gegeven op deze vraag. Dankzij de verschillende achtergronden van de deelnemers, zoals Wijkboekhouding, Begrotingswijzer, LSA, Centrum voor Budgetmonitoring en Geldstromen door de Wijk, was er voldoende kennis in huis om naar een

collectief eindproduct toe te werken: het Boekje Open Over Geld.

Samenwerken aan nieuwe verhoudingen

Wat is het resultaat van BOOG? Het thema Open Over Geld blijkt – niet geheel onverwacht – een complex onderwerp. De verschillende invalshoeken maakten het voor de bootcampers niet makkelijk om tot één resultaat te komen. Er is hard gewerkt aan een richtinggevend Boekje Open Over Geld dat zowel het perspectief van de burger als de gemeente belicht. Dat boekje ligt nu voor u en daar zijn we heel erg trots op. We wensen u veel leesplezier!

Doe mee met de BOOG workshop!

Wil je ook meer weten over Open Over Geld? Dat kan met de workshop, die gegeven wordt door een van de volgende BOOG deelnemers: Joop Hofman, Ilan Stoelinga, Jochum de Graaf, Martijn Kool, Ruud Fiere, Pieter Buisman, Thijs van Mierlo, Tom Kunzler, Frans Beurskens, Paul Suijkerbuijk, Mikis de Winter en Mark Verhijde.

GOV indicator algemeen

Wat

De GOV indicator beschrijft drie verschillende interacties tussen instituten (overheden) en klanten (burgers). Naast de traditionele top-down interactie van GOV 1.0, wordt een meer interactieve top-down/bottom-up relatie beschreven als GOV 2.0, gevolgd door GOV 3.0 interactie binnen een netwerkstructuur.

Waarom

De indeling van GOV helpt om alle instrumenten van Open Over Geld te ordenen. Bij ieder instrument nemen we de relatie tussen overheid en samenleving onder de loep

Hoe

De GOV indicator is ontworpen als analyse tool: hoe leidt Open Overheid tot meer burgerbetrokkenheid en actief burgerschap? GOV maakt een indeling van het soort instrument en van de rol van de overheid en de samenleving. De GOV indicator is getest op een verzameling van 67 Good Practices (instrumenten en projecten) die verzameld zijn in het EU Grundtvig LLP project OPENGOVEU 2013 – 2015.

– Both, Kommers & Verhijde: "The GOV Indicator: Learning from Good Practices of the EU Grundtvig LLP project OPENGOVEU 2013-2015", Proceedings of the 14th International Conference e-Society, Villamoura Algarve, Portugal, IADIS 2016.

– Van Os, R. et al (2013), "Het 7i Netwerkmodel - 7 kritische succesfactoren..", NeFCA ETMAAL 2013, Erasmus Universiteit, Nederland.

GOV 1.0

GOV 1.0 voorbeelden van Open Over Geld zijn vaak top-down digitale tools en methodieken, websites, portals, benchmarks (soms als dienstverlening).

Kenmerken

Vaak gaat het over transparantie en verantwoording geven over eigen gelden, begrotingen en budgetten. GOV 1.0 instrumenten zijn typische e-Government tools en Apps. Gebruikers kunnen in sommige gevallen zelf met waarden en getallen variëren (user-participatie). Meestal is er ook een vorm van openbare en publieke consultatie mogelijk.

Voorbeeldprojecten

→ project 1: wat doet Hengelo?

→ project 2: Openspending

GOV 2.0

Open Over Geld voorbeelden met GOV 2.0 kenmerken gaan ook vaak over digitale tools en methodieken, maar zijn vooral gericht op het stimuleren van burgers om te participeren en samen te werken aan problemen en oplossingen, vaak in de vorm van budgetten en gemeentelijke of gebiedsbegrotingen.

Kenmerken

Natuurlijk is transparantie over budgetten belangrijk, maar GOV 2.0 gaat vooral over samenwerken en samen verantwoordelijk zijn. Governance is dan belangrijk, net als co-creatie en coproductie tussen de overheid en de samenleving. Dat stelt extra eisen aan de te gebruiken participatie tools en technieken.

Voorbeeldprojecten

→ project 3: De Begrotingswijzer

→ project 4: Begrijpelijk begroten

→ project 5: Burgerbegroting

→ project 6: Wijkboekhouding

→ project 7: Budgetmonitoring

GOV 3.0

Voorbeelden van Open Over Geld met een GOV 3.0 structuur gaan meestal over DIY's en maatschappelijke initiatieven, met of zonder betrokkenheid van een overheid.

Kenmerken

Voor Open Over Geld voorbeelden met GOV 3.0 aspecten is transparantie en zelfverantwoording zoeken over publieke gelden bij organisaties en personen belangrijk. Men is onderweg naar een ander perspectief, namelijk dat van de Participatieve Democratie. Sociale Innovatie helpt daarbij, net als sociaal ondernemerschap.

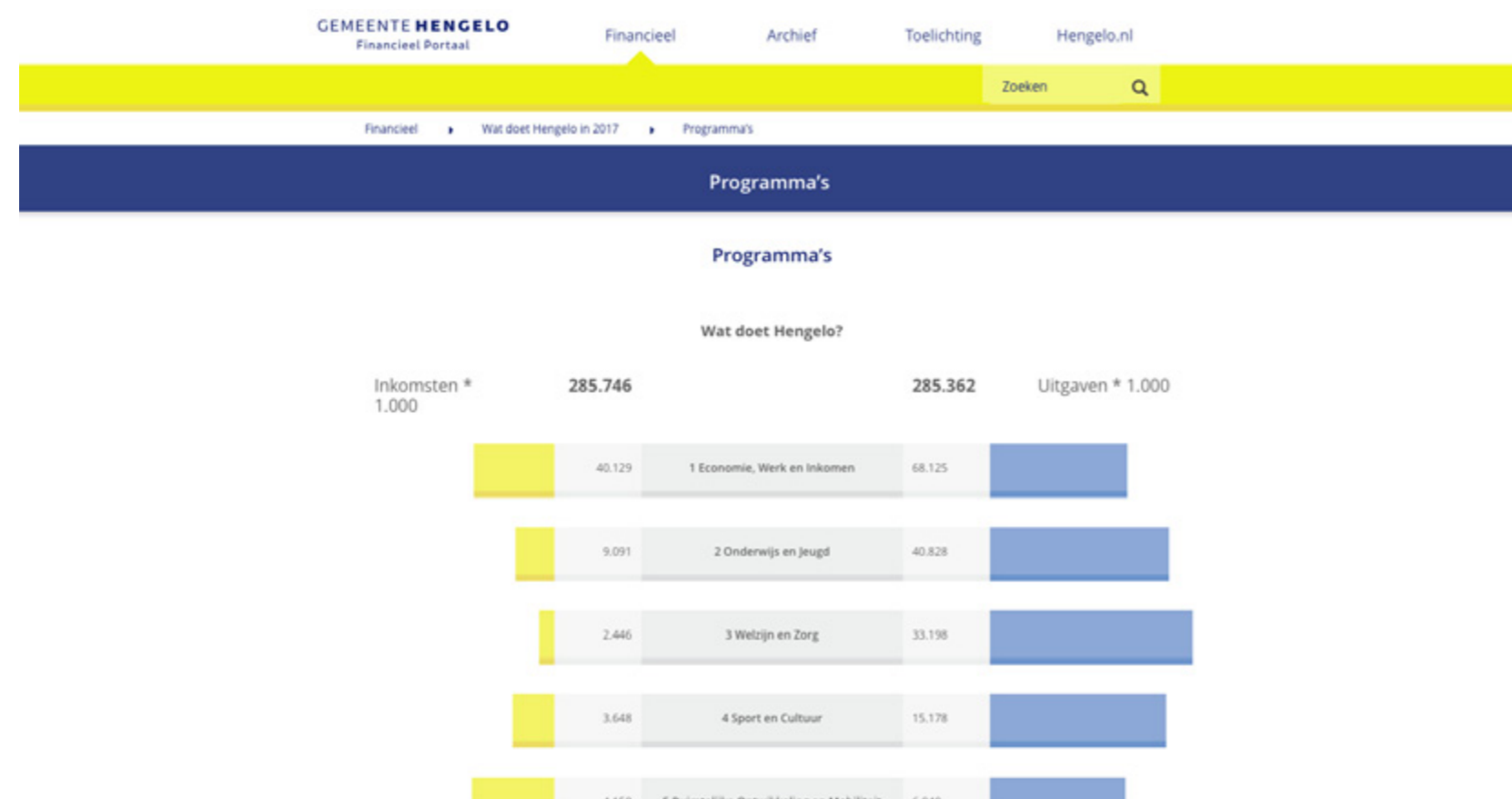
Voorbeeldprojecten

→ project 8: Geldstromen door de wijk

→ project 9: Gemeenschapsfondsen

→ project 10: DeRev

Wat Doet Hengelo?

“Het is misschien een cliché,
maar vreemde ogen
dwingen toch”

Gijs Tiebot, gemeente Hengelo

Wat

In oktober 2014 lanceerde Hengelo 'Wat doet Hengelo?'. Een applicatie waarmee je de voorgenomen activiteiten en de daarbij behorende kosten kunt bekijken.

Waarom

Hengelo maakt aan de hand van de begroting inzichtelijk welke onderdelen verplicht zijn, bijvoorbeeld op basis van wetten en subsidies. Ook laten ze zien wat geen verplichte uitgaven zijn. Die laatste categorie is interessant voor de gemeente, omdat deze ruimte biedt om het geld op een andere manier te besteden. Door deze categorie inzichtelijk te maken is het mogelijk om met elkaar in gesprek te gaan over hoe het geld kan worden besteed.

Het instrument is vooral bedoeld om gemeenteraadsleden meer en gemakkelijker inzicht te geven, maar staat bewust ook voor inwoners open. “Door inwoners inzicht te geven en mee te laten denken, vergroot je de kans op begrip voor bezuinigingen”, zegt hoofd Financiën Gijs Tiebot.

Geleerde les

Het betrekken van een externe partij zorgde in Hengelo voor neutraliteit en een blik van buiten naar binnen. Hengelo nam een extern bureau in de arm om de sessies met medewerkers te faciliteren. Dit leverde twee voordelen op: er ontstond minder discussie over de inhoud – de begeleiders van de sessies hadden immers geen belang bij de uitkomst – en het voorkwam te veel ambtelijk jargon in teksten.

Volgens Hengeloër Henk van Dalen gebeurt er weinig mee:

“Het is een achterafpraatje en de budgetten zijn al verdeeld. Daar hebben burgers géén invloed op (behalve de raadsleden dan)”

→ Gemeente Hengelo
watdoethengelo.nl

OpenSpending Detaildata

www.openspending.nl/lingewaard/realisatie/2016/lasten/hoofdfuncties/

OpenSpending Over Blog Data Lijstjesmaker Voorbeelden FAQ Over Open State Contact

Lingewaard / Realisatie 2016 Kwartaal 2

IV3

Hoofdfuncties Categorieën Lasten Baten Euro Vergelijk met

Realisatie 2016 Kwartaal 2

Totaal
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €22.313.000,00
Algemeen Bestuur >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €1.153.000,00
Openbare Orde En Veiligheid >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €1.035.000,00
Verkeer, Vervoer En Waterstaat >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €1.782.000,00
Economische Zaken >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €525.000,00
Onderwijs >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €1.097.000,00
Cultuur En Recreatie >
Realisatie 2016 Kwartaal 2 €2.488.000,00

Peter Millenaar, jurist bij de
provincie Groningen:

“Uit de feedback van
ambtenaren, journalisten en
raadsleden kwam de wens
voor meer gedetailleerde
informatie.”

Wat

Op het platform OpenSpending worden begrotingen en realisaties van gemeenten, provincies en waterschappen inzichtelijk. OpenSpending Detaildata ontsluit meer detaillagen als open data. Deze detaillagen geven volksvertegenwoordigers, inwoners en journalisten inzicht in de besteding van het publieke geld.

OpenSpending Detaildata is onderdeel van het Actieplan Open Overheid 2016-2017.

Waarom

Alle gemeenten, provincies en waterschappen staan nu op het platform OpenSpending. Echter, uit feedback van ambtenaren, journalisten en raadsleden kwam de wens voor nog gedetailleerdere informatie.

Hoe

Peter Millenaar: “Zet een eerste gemakkelijke stap. Het aanleveren van financiële gegevens als open data is zo’n stap. We moesten toch al bestanden aan het CBS leveren, de zogeheten IV3-bestanden (onthoud die naam), dus we leverden deze ook aan de Open State Foundation aan voor openspending.nl. Daarmee waren we de eerste provincie die dat deed. Ik schreef er een blog over, met als kern: Just do it!”

Tom Kunzler, Projectleider
Open State Foundation:

“Met OpenSpending
Detaildata geven overheden
meer inzicht dan ooit in hun
huishoudbboekjes.
Waar Iv3-data stopt kunnen
gebruikers dus verder
klikken via de Detaildata.
De data is ook beschikbaar
als open data dus iedereen
kan ermee aan de slag.
Voor eigen analyses, apps
en toepassingen die het
makkelijker maken geld-
stromen te volgen of om
mee te denken met jouw
overheid in bijvoorbeeld
burger- of wijkbegrotingen.”

→ OpenSpending Detaildata:
Tom Kunzler, Open State Foundation
openspending.nl

3/ GOV 2.0

De Begrotingswijzer

Hengeloër Henk van Dalen:

“We hebben er als betrokken burgers om gevraagd. Meer zicht op ruimte. We denken dat dit een goede eerste stap is.”

Wethouder Tsjitske Dijkstra geeft een toelichting op de Programmabegroting 2012

Wat

De gemeentelijke begroting is voor veel burgers ingewikkeld. ProDemos vindt het belangrijk dat iedereen kan zien welke keuzes zijn of haar gemeente maakt. Daarom zijn op www.begrotingswijzer.nl de begrotingen van alle Nederlandse gemeenten op een begrijpelijk manier terug te vinden. Gemeenten kunnen vervolgens de Begrotingswijzer van hun begroting op hun eigen website plaatsen.

Waarom

Het doel van de Begrotingswijzer is om de begroting inzichtelijk te maken voor inwoners en ze de mogelijkheid te bieden om mee te denken. Dat vraagt om informatie en participatie bij zowel het opstellen van de gemeentelijke begroting als bij iedere discussie over de begroting tussen inwoners en de overheid. Voor overheden is de Begrotingswijzer een instrument om inwoners te informeren en begrotingsvoorstellen voor te leggen.

De Begrotingswijzer is ook een mooi instrument om inwoners actief te betrekken bij de begroting: 'participatief begroten'. Op die manier denken inwoners mee over de financiële keuzes van de gemeente, bijvoorbeeld door online alternatieve voorstellen te doen en de discussie aan te gaan. De Begrotingswijzer wil ingewikkelde zaken voor een breed publiek inzichtelijk en toegankelijk maken. Dat dit lukt heeft de Begrotingswijzer inmiddels aangetoond. ProDemos is in diverse steden actief met de Begrotingswijzer. Het succes van het instrument is verder sterk afhankelijk van goede communicatie met inwoners en draagvlak bij bestuur en politiek.

→ Begrotingswijzer:
Jochum de Graaf, ProDemos
begrotingswijzer.nl

→ Interview op YouTube:
youtu.be/-5k5BrPDdME

4/ GOV 2.0

Begrijpelijk begroten

Wat

OIA X helpt bij het maken van 'begrijpelijke begrotingen'. Als bijvoorbeeld een wijkraad of straat met de gemeente in gesprek wil over de begroting, dan helpt OIA X – een methode voor snelle overzichtelijke presentaties en producten – hierbij. De vorm die hiervoor wordt gekozen verschilt per keer.

Waarom

OIA X wil met de Begrijpelijke Begroting het budget van de overheid inzichtelijk maken. Het doel is om een goed gesprek te op gang te brengen over waar het werkelijk over gaat in een buurt, wijk of straat. Alle inwoners van Nederland kunnen dit instrument inzetten om te bespreken wat nodig is en wat beter kan. De Begrijpelijke Begroting is overal inzetbaar. Dat wil zeggen: overal waar men een 'goed' gesprek voert en waar 'keuzes' gemaakt worden.

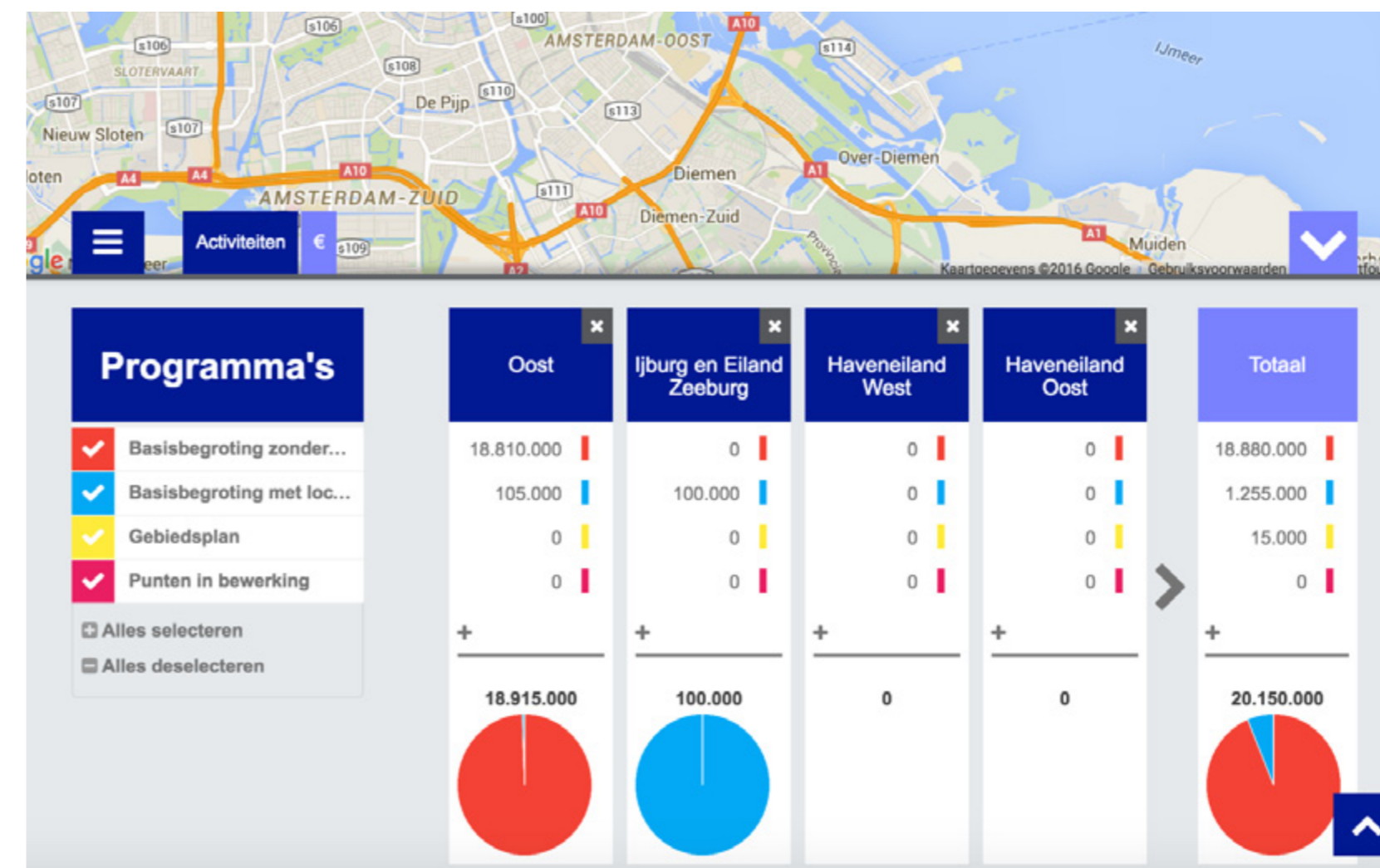
Begrijpelijk Begroten ondersteunt bij het stellen van prioriteiten in een buurt, wijk of park. Het instrument ondersteunt bij kernenbeleid (maatwerk), bezuinigingen (wat is er echt nodig?) of bij fusies (wat doe je samen en wat apart?). Het instrument biedt aan alle partijen van een buurt de kans om te laten zien wat ze doen, wat

dat kost en wat ze ermee willen bereiken. Het instrument is geschikt voor overheden, woningcorporaties en welzijnsinstellingen. Het effect van het instrument is meetbaar: een buurt is tevreden omdat het gesprek goed verloopt, alle informatie beschikbaar is en de juiste personen bereikbaar zijn. De overheid is vervolgens aan zet om de data te beschikbaar te maken. Data voor Begrijpelijk Begroten is altijd specifiek en relevant, maar de gemeente heeft nu vooral data die generiek en algemeen is. De overheid moet dus aan de slag om begrijpelijk te begroten. Begrijpelijk Begroten bestaat uit verschillende tools die op dit moment beschikbaar zijn.

Voor wie

Voor burgers én gemeenten. OIA X verwerkt nu bijvoorbeeld de wijkshou in de gemeente voor de wijkraad Getsewoud in Nieuw Vennep en ondersteunt bij het in kaart brengen van Flevopark voor de Indische Buurt in Amsterdam Oost.

→ Begrijpelijk Begroten
Ilan Stoelinga, OIA X
oiax.org

Burgerbegroting

Wat

Een Burgerbegroting is een proces waarin inwoners van een bepaald gebied of 'gebruikers' van een bepaald domein (bijvoorbeeld sport of cultuur) samen bepalen welke onderwerpen en vraagstukken ze van belang vinden. Samen bepalen ze waar ze in willen investeren, welke oplossingen en innovaties ze waardevol vinden en welke eindkeuzes ze maken. Ze hebben toegang tot het bestaande budget dat een overheid – of een publieke instantie zoals een corporatie, zorgpartij of waterschap – voor het gebied of onderwerp heeft vrijgemaakt.

Ontstaan

De Burgerbegroting komt van oorsprong uit Brazilië, waar het gebruikt werd als wapen tegen ondoorzichtige aanbestedingen. Een Burgerbegroting – kortom het toedelen van het geld – is de uitkomst van een gesprek tussen burgers. Daar zijn verschillende modellen voor. In Nederland kunnen inwoners op basis van een stevige deliberatie met bestaande posten schuiven, opplussen of verminderen en zo tot betere investeringskeuzes voor hun gebied komen. Het nodigt uit om samen na te denken waar het gebied behoefte aan heeft, wat minder of anders kan,

welke slimme uitvoeringsalternatieven er zijn of kunnen worden ontwikkeld en of nieuwe samenwerkingen kansrijk zijn. De overheid gebruikt het instrument om de verhouding overheid – inwoner te verduidelijken, de samenleving aan te zetten tot zelfsturing en nieuwe vormen van lokale democratie (participatief aanvullend op representatief).

Waarom

Uit onderzoek blijkt dat burgerbegroten het vertrouwen in het gemeentebestuur vergroot. Vanuit management oogpunt zijn burgerbegrotingen in vrijwel altijd goedkoper, omdat de plafondbedragen bekend zijn. Voor inwoners geldt het begrip zelfbeschikking en eigenaarschap. Zij voelen zich gesterkt in hun ontwikkeling als autonome gemeenschap. Burgerbegroten erkent bewonersoplossingen die in de regel beter zijn. De kwaliteit van de oplossingen, de kwaliteit van samenleven en de kwaliteit van besturen gaat op die manier omhoog. Het zorgt voor nieuwe actieve samenwerkingen in de wijk of het dorp, onderlinge betrokkenheid en een meer lokale economische kringloop. Er doen vaak honderden mensen aan mee! Voor bewoners is het leuk om te doen ("democratie wordt leuk") en ze geven aan dat ze sneller, beter en

Breda Begroot is een experiment waarbij inwoners zelf bepalen waar een deel van het geld van de gemeente naartoe gaat.

goedkoper zaken kunnen realiseren en meer voor elkaar krijgen.

Resultaat

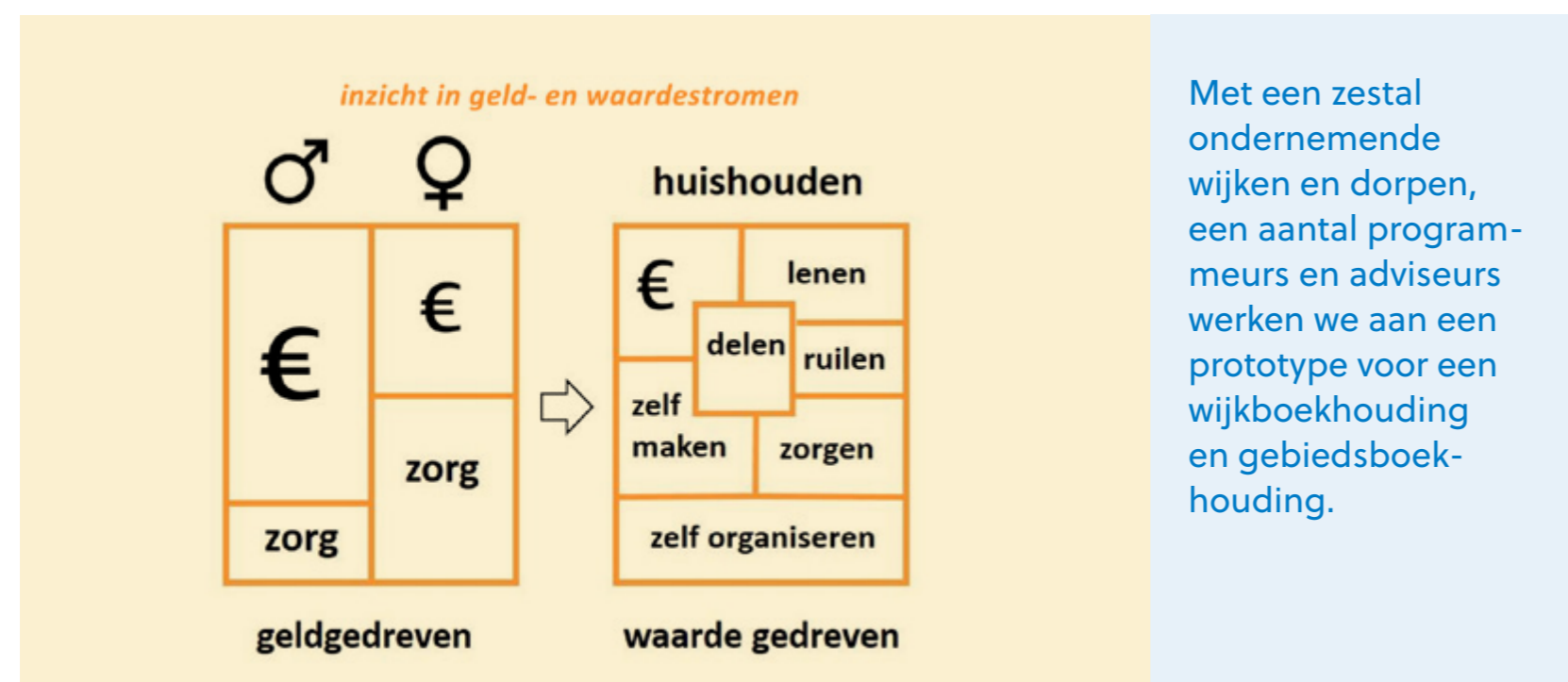
De Burgerbegroting wint sinds 2015 aan populariteit in Nederland: zes gemeenten voeren het in en tien andere gemeenten verkennen of ze het willen invoeren. In Duitsland werken sinds 2005 al meer dan 400 gemeenten met Burgerbegrotingen. In België zijn dat er vier, waarbij vooral Antwerpen opvalt. De grote Belgische politieke partij OpenVLD wil dat er in iedere gemeente een Burgerbegroting komt.

→ Joop Hofman en Rode Wouw
[democraticchallenge.nl/
burgerbegroting](https://democraticchallenge.nl/burgerbegroting)

→ geffenbegroten.nl

→ Breda Begroot op YouTube:
youtube.com/watch?v=fJrzYz5WXkM

Wijkboekhouding

Wat

De wijkboekhouding stelt op een creatieve en eenduidige manier extra informatie (open data) beschikbaar aan inwoners, ambtenaren, politici en initiatiefnemers. De Wijkboekhouding biedt zo nieuwe inzichten en ondersteunt ondernemende wijkbewoners. Door zelf actief te worden als wijkboekhouder kunnen zowel burgers, ambtenaren als politici nog onbekende informatie toevoegen én zorgen voor transparantie.

Waar is de data?

Je vindt de informatie op WaarStaatJeGemeente (gemeentelijk niveau), via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en op het platform Openspending. Veel informatie is gemakkelijk beschikbaar en toegankelijk voor ambtenaren, betrokken burgers en belangenorganisaties.

Het project Wijkboekhouding van www.transitiereizen.nl legt een goede basis om op korte termijn een eigen gemeente of buurtboekhouding te realiseren.

Waarom

Burgers zoeken naar informatie over hun omgeving: privé, zakelijk of vanuit een belangenorganisaties. Informatie is op tientallen locaties beschikbaar, maar hoe mooi zou het zijn als burgers één instrument hebben om alle lokale informatie te vinden. De juiste informatie stimuleert ondernemende mensen om aan de slag te gaan. En omdat de Wijkboekhouding ook een netwerkfunctie heeft, gaat het niet alleen om het aanbieden van informatie, maar ook om het verbinden van burgers.

Wanneer

De wijkboekhouding biedt structuur aan gemeenten die nog maar net van start zijn met hun open data filosofie. Daar waar belangenorganisaties een heldere behoefte hebben, kan een Wijkboekhouding zich ook beperken tot enkele thema's, bijvoorbeeld informatie over de openbare ruimte of het groenbeheer. Burgers willen helderheid over hoe de lokale overheid met geld omgaat. Ze stellen zichzelf vaak de vraag: waar gaat het geld eigenlijk naartoe en geeft de gemeente het wel efficiënt uit?

Met wie

De Wijkboekhouding nodigt iedereen uit. Zowel inwoners, belangengroepen, ambtenaren en politici mogen meedoen. Hoe? Als gemeenteboekhouder, wijkboekhouder of themaboekhouder (bijvoorbeeld alles over bomen). De bekendheid en het gebruik van de Wijkboekhouding zijn te meten. De bekendheid is bijvoorbeeld meetbaar via lokale bladen: De Gelderlander maakt gebruik van de gegevens uit de Wijkboekhouding. Daarnaast is het aantal actieve wijkboekhouders bekend en is zichtbaar hoeveel bezoekers bepaalde thema's krijgen en of inwoners de tijd nemen om commentaar te geven.

Verwachting

De Wijkboekhouding geeft op één centrale plek heldere informatie én duiding aan deze informatie. Samen met voorbeeldprojecten van andere wijken, biedt dit actieve bewoners de informatie die ze nodig hebben om hun eigen projecten en activiteiten te starten.

→ Frans Beurskens, Frans Beurskens Works wijkboekhouding.nl

Wijkboekhouder

Frans Beurskens:

“Veel kleinere gemeenten staan nog helemaal aan het begin van een traject naar openheid en transparantie. Veel betrokken inwoners verwachten van de gemeente informatie. Vaak gaat het daarbij ook over de verschillen tussen de dorpen. De wijkboekhouding kan op korte termijn ondersteunen bij projecten op energiegebied (zonne-energie) én bij sociale projecten (ouderenzorg).”

It's the Citizen, Stupid!

BLOG Frans Jorna

slimmestadmaker@hiemstraendevries.nl

Jaren terug stelde mijn jongste dochter me een ongelooflijk mooie vraag: pap wat is de gemeente eigenlijk? Ze kende de burgemeester van de avondvierdaagse – die man met een ketting die bij de intocht op de laatste dag alle kinderen een hand of high five geeft. Ze wist dat op de vuilnisophaalwagen de gemeentenaam stond. Natuurlijk kende ze het gemeentehuis. Maar wat de gemeente nu is?

Ik vond het een ongelooflijk mooie maar ook lastige vraag. Dat geldt waarschijnlijk voor veel mensen. De afgelopen jaren heb ik mij in allerlei steden gericht op participatie en open overheid. Participatie: dat zijn de cliëntenraden. De burgerpanels. Het zijn de wijkcomités. De gebiedsregisseur en zijn contacten. De informatieavonden waarop inwoners meepraten. Vaak merkte ik dat drukke avonden betekenden dat mensen het onduidelijk vonden. Wat was het beoogde resultaat nu? Of ze vertrouwden het niet. Of ze waren boos. Inspreken? Dat gebeurde vaak op momenten die voor raadsleden en ambtenaren al gepasseerde stations zijn en over onderwerpen die niet op de agenda staan.

De leefwerelden van inwoners en raadsleden/ambtenaren verschillen. Veel van wat de 'publieken' doen wordt door burgers niet herkend als deel van hun werkelijkheid. Zeker als het

over publiek geld gaat. Over de gemeentebegroting bijvoorbeeld. Het proces van voor- en najaarsnota is voor een leek nauwelijks te doorgronden. Hoeveel interactieve tools en instrumenten je er ook tegenaan zet, hoe diep je begrotingen en jaarrekeningen ook ontsluit – inwoners hebben bijna nooit het gevoel dat de keuzes en nuances die daar op tafel liggen over hen gaan en hen direct raken. Natuurlijk is dat wel het geval, maar vaak op een termijn die verder weg ligt, en op een manier die hen vreemd is. Dat komt deels doordat de manier van opereren in de publieke sector traag is, gericht op een gebundelde vraag in plaats van maatwerk. De tijdshorizon, de taal, de instrumenten die gebruikt worden, de onderwerpen die aan bod komen – ze staan gewoon ver van inwoners af.

Wil Open Over Geld ertoe doen voor overheden en samenleving, dan moeten we de logica durven om te draaien. In plaats van inwoners vragen om zich in te leven in die bijzondere wereld van de overheid, gaan we uit van overheidsparticipatie. Dus de snelheid waarmee overheden werken vergroten. 'Lichtvoetigheid' heet dat soms. De wederzijdsheid centraal stellen. Maar overheidsparticipatie is ook een concept. We stellen zelden de vraag wat inwoners nodig hebben en hoe ver hun onderling vertrouwen reikt. We geven hen niet de mogelijkheden om dat beeld voortdurend bij te stellen. En we

bouwen in het proces niets in dat de wederzijdsheid vergroot. Vaak omdat we die niet begrijpen. Laat staan dat we uitgaan van maatschappelijke productie en wederzijdsheid die begint bij inwoners zelf. Tim O'Reilly zegt op dit punt: "Let's not focus on government doing things. Let's focus on government letting things happen." Dat betekent: voorwaarden scheppen voor inwoners en lokale ondernemers om samen te werken. Wel verleiden door waardecases en mogelijkheden voor samenwerking aan te dragen die iedereen raken, ook in positieve zin.

“Wil Open Over Geld ertoe doen voor overheden en samenleving, dan moeten we de logica durven om te draaien.”

Een open vrij toegankelijk platform waar we onze publieke data, ook de financiële data, in een open formaat bijeen brengen, bijvoorbeeld over mobiliteit, gebruik van de openbare ruimte, verlichtings- en energiegegevens. Hen daarmee in staat te stellen om samen met lokale data-engineers (type hacker) en bedrijven,

alternatieven te ontwikkelen. Bijvoorbeeld voor een wederzijdse duurzame energievoorziening van, voor en door inwoners en lokale ondernemers. Of voor openbaar vervoersdiensten. Denk maar aan Uber. Want er kan er zoveel meer op maat, vriendelijker, en misschien zelfs goedkoper.

Natuurlijk zitten er allerlei haken en ogen aan een open en vrij toegankelijk platform. Je brengt je financiële brongegevens niet zomaar in. Hoe zorgen we ervoor dat de data in de stad blijven, dat inwoners zelf data kunnen (laten) beheeren? In dit boekje staan een aantal mooie voorbeelden, zoals de Wijkboekhouding en Geldstromen door de Wijk, die kansen bieden aan iedereen die (ondernemend) aan de slag wil gaan met deze open data. De instrumenten hebben alles in zich om door te groeien naar heuse platforms – in de zin dat de inwoners en hun wijk centraal staan, niet zozeer de publieke financiering. Wat dat betreft wijs ik graag naar het Italiaanse voorbeeld DeRev, een onafhankelijke digitaal verzamelpunt voor iedereen die werk wil maken van maatschappelijke vraagstukken. Dat laat volgens mij ook zien dat open en vrij toegankelijke platforms niet perse vanuit de overheid geïnitieerd hoeven worden. Als we maar samen borg staan voor een open, toegankelijke, inclusieve stad waar het goed leven is en waar mensen zélf hun stad maken.

Budgetmonitoring – Burger

Roelien Benjamins actief bewoner Indische Buurt (Amsterdam),
alwaar Budgetmonitoring al vier jaar wordt toegepast en
onderdeel is van het gebiedsplan van Stadsdeel Oost:

“We kunnen een keer per vier jaar stemmen, maar via deze methode, met de vragen die aan je worden gesteld en die je aan jezelf stelt is er meer sprake van directe democratie. Het is een uitdaging aan burgers een idee te krijgen van wat er gebeurt in de gemeentehuizen. Hoe werken deze processen? Ik ben een inwoner van dit land, van deze stad, wat gebeurt er nou eigenlijk met ons geld? Ik vertrouw ze meer nu ik zie met welke dilemma's bestuurders te kampen hebben. En ze ook meer ruimte geven aan mijn denken en aan onze ideeën en initiatieven.”

Wat

Budgetmonitoring geeft burgers meer inzicht en daarmee kwalitatief betere zeggenschap over de bestedingen van lokaal overheids-geld. Verschillende steden experimenteren met een methode waarbij burgers en de overheid in gesprek gaan op basis van beleids-prioriteiten. Als burgers inzicht hebben in de gemeentelijke budgetten, dan leidt dit tot grotere betrokkenheid bij het opstellen van gemeentelijke prioriteiten en de kwaliteit van de uitvoering van lokaal beleid.

Waarom

Budgetmonitoring geeft inzicht in de bestedingen van een gemeente. Met grondig onderzoek van (financiële) data en een dialoog met andere burgers en met vertegenwoordigers van de gemeente, vergroten burgers hun kennis over de wijze waarop budgetten tot stand komen, welke doelen eraan gesteld worden en op welke manier richting aan de uitvoering wordt gegeven.

Een voorwaarde is een bepaalde mate van georganiseerdheid van buurtbewoners, zodat zij een collectieve stem geven aan ideeën en prioriteiten voor een buurt. Nadere verdieping in de bestaande overheidsuitgaven en beleidsprioriteiten biedt daarnaast de kans om als burgers samen met de gemeente over (betere en eventueel goedkopere) alternatieven na te denken. Op deze manier ontstaat beleid waar burgers vanaf de ontwerpfase bij betrokken waren. Hiermee groeit het draagvlak en de kans op een succesvolle implementatie.

De praktijk

Gedurende het traject verwerft de burger inzicht in de beleids- en financiële cyclus van de gemeente. Hoe wordt de kwaliteit van een

product bepaald? Wat is er nodig om keuzes te maken? Wat komt er bij de uitvoering kijken. De praktijk wijst uit dat dit inzicht en begrip voor elkaar – vertegenwoordigers van gemeente versus de participerende burgers – niet altijd vanzelfsprekend is. De ervaring leert dat dialoog leidt tot groter onderling begrip voor dilemma's en daarmee leidt tot kwalitatief betere beleidsuitvoering, in lijn met de prioriteiten van de bewoners. Budgetmonitoring geeft burgers een echte kans om invloed uit te oefenen. Ze kunnen inhoudelijk bijdragen aan het beleid en dat maakt dat het begrip participatie geen term blijft binnen een papieren werkelijkheid.

Voorwaarden om Budgetmonitoring te laten slagen:

- Betrokken bestuurders en ambtenaren met bereidheid tot innoveren en maatschappelijke aanbesteding;
- Betrokken en actieve groep bewoners die beschikken over buurtagenda met prioriteiten;
- Digitaal open stellen van (financiële) data op buurtniveau en concrete beleidsagenda;
- Faciliteren van bijeenkomsten en deze samen met burgers structureren en organiseren.

Tijdsinvestering: 1 jaar (één bijeenkomst per maand).

→ Martijn Kool en Ruud Fiere,
Centrum voor Budgetmonitoring en
Burgerparticipatie
budgetmonitoring.nl

Budgetmonitoring – Overheid

Wat

Budgetmonitoring is een instrument om burgerparticipatie te vergroten en meer draagvlak voor beleid te creëren. Het geeft buurtbewoners een serieuze positie om mee te praten over het beleid en de uitvoering in hun buurt en over de kosten en baten die daarmee samenhangen.

Waarom

Via Budgetmonitoring kan een gemeente groter draagvlak creëren voor beleid en uitvoering. Beleid is geen statisch proces. Burgers hebben andere behoeften dan beleidsmakers bedenken. Een dialoog tussen de gemeente en burgers biedt inzicht in de prioriteiten van buurtbewoners en de uitgangspunten van bestuurders en de gemeenteraad. De werkwijze van Budgetmonitoring wordt zoveel mogelijk onderdeel van de financiële en beleidscyclus van een gemeente. Dit vergroot de betrokkenheid van burgers, waardoor een sterkere sociale verbondenheid tussen de overheid en burgers ontstaat. Als een gemeente werk maakt van burgerparticipatie dan leidt dat tot maatschappelijke aanbesteding van diensten en producten.

Het helpt dan als gemeenten hun financiële informatie per thema zoveel mogelijk op buurtniveau presenteren. Deze informatie is de basis voor gelijkwaardige gesprekken met burgers over de mogelijkheden van maatschappelijke aanbesteding. Het doel is om zoveel mogelijk actieve bewoners te betrekken, die zichzelf hebben georganiseerd en representatief zijn voor hun buurt.

Voorwaarden om Budgetmonitoring te laten slagen:

- Betrokken bestuurders en ambtenaren met bereidheid tot innoveren en maatschappelijke aanbesteding;
- Betrokken en actieve groep bewoners die beschikken over buurtagenda met prioriteiten;
- Digitaal open stellen van (financiële) data op buurtniveau en concrete beleidsagenda;
- Faciliteren van bijeenkomsten en deze samen met burgers structureren en organiseren.

Tijdsinvestering: 1 jaar (één bijeenkomst per maand).

Nevin Özütok, lid dagelijks bestuur Amsterdam Oost.

“Budgetmonitoring staat voor transparantie van een overheid en ruimte laten aan de buurt en haar bewoners. Zonder zo’n instrument komt een wijk niet daadwerkelijk vooruit. Met maatschappelijk aanbesteden, hoe meer burgers het heft in eigen hand nemen, zelf verantwoordelijkheid dragen, zal de sociale cohesie verbeteren. Financiering is het beste sturingsmiddel voor een overheid, maar zou dat ook voor een wijk moeten zijn. Bij de gebiedsplannen zou altijd een financiële paragraaf moeten horen waarover burgers zich kunnen uitlaten.”

→ Martijn Kool en Ruud Fiere,
Centrum voor Budgetmonitoring en
Burgerparticipatie
budgetmonitoring.nl

Geldstromen door de Wijk – Burger

Siham, Anita en Eljoh, ondernemende vrouwen uit Rivierenwijk (Utrecht), maken van een verloederde speeltuin een levendige buurttuin: De Zandloper. Zij hebben een onderneming opgericht en het sociaal beheer van de gemeente overgenomen. Ze weten haarfijn hoe de geldstromen lopen en wat ze daarmee nog meer willen doen. Siham en Eljoh vertellen hun verhaal. Ga op bezoek bij Buurttuin de Zandloper.

Wat

Geldstromen door de Wijk: ze gaan er met miljoenen in, maar ook weer met miljoenen uit. Hoe kunnen we die geldstromen beter voor de wijk benutten? Ondernemerschap is waar het om draait. Wat is daarvoor nodig? Wat kan de overheid daarvoor doen of moet zij juist laten? En wat kan ik zelf doen en zelf bereiken? Geldstromen door de Wijk geeft inzicht in de geldstromen, doorzicht in hoe ze lopen en werken en uitzicht op hoe we er meerwaarde uit kunnen halen.

Waarom

Meerwaarde uit Geldstromen door de Wijk ontstaat niet zomaar. Dat vraagt ondernemerschap. Of je nu een wijkbewoner of een wijk-ondernemer bent: het vermogen om geld te ruiken en de kunst verstaan om uit één euro twee euro's te halen mag niet ontbreken. Je bent niet bang om te investeren en laat je prikkelen door de beloning die volgt als het goed gaat. Maar je pakt ook je verlies als het niet lukt. Je geeft eerst iets van jezelf – in de vorm van tijd, geld, kennis of twee rechterhanden – om er later wat voor terug te krijgen – trots, inkomen of waardering: pas dan wordt het duurzaam.

Hoe

Geldstromen door de Wijk biedt een steun in de rug door coaching, training en een kritische blik. Door de weg te wijzen, deuren te openen en een gereedschapskist vol instrumenten te bieden. Maar vooral door ervaringen van zelf genomen initiatieven en risico's te delen.

Buurttuin de Zandloper:

Open Over Geld? Vertel Siham, Anita en Eljoh wat. Ze weten heel goed hoe de euro's rollen. Maar het gaat om meer dan dat: om passie, een hart voor de buurt en een netwerk dat verder en dieper reikt dan dat van menig welzijnswerker. Ze kennen hun buurt immers van haver tot gort.

Ze weten hoe ze het geld in de wijk kunnen houden, maar wat steun kunnen ze wel gebruiken. Hoe door de ambtenarij te komen, een onderneming op te richten, een business-plan te maken, een overeenkomst te beoordelen, risico's in te schatten en te beheersen. Overheden en welzijnsinstellingen kunnen hen helpen door verantwoordelijkheid en zeggenschap te geven, door prikkels die uitnodigen tot ondernemen of door zekerstelling voor onevenredige risico's. Zo komen we tot een samenwerking die het beste uit beide kanten haalt.

→ Buurttuin de Zandloper op Youtube:
youtu.be/6fL-duuNWqE

→ buurttuindezandloper.nl

→ Pieter Buisman, Nathan Rozema
geldstromendoordewijk.nl

Geldstromen door de Wijk – Overheid

Wat

Geldstromen door de Wijk: ze gaan er met miljoenen in, maar ook weer met miljoenen uit. Hoe kunnen we die geldstromen beter inzetten voor de wijk? Ondernemerschap is waar het om draait. Wat is daarvoor nodig? Wat kan de overheid daarvoor doen of moet zij laten? En wat kan ik zelf doen en zelf bereiken? Geldstromen door de Wijk geeft inzicht in de geldstromen, doorzicht in hoe ze lopen en werken en uitzicht op hoe we er meerwaarde uit kunnen halen.

Hoe blijft het geld in de wijk?

Meerwaarde uit Geldstromen door de Wijk ontstaat niet zomaar. Geld stroomt de wijk in en weer uit. Als er niks gebeurt heeft iedereen natte voeten. En dweilen met de kraan open is geen optie.

Open Over Geld? De vraag is: hoe draaien we de kraan dicht? Wie met deze uitdaging aan de slag gaat loopt het risico op een nat pak, maar dat hoort bij ondernemerschap. Net als investeren, risico's nemen, verborgen waarde activeren om winst te pakken, echter wel met de wetenschap dat het ook mis kan gaan. *No pain, no gain!* Alleen zo maak je van een oud schoolgebouw een Krachtstation.

Wat heb je nodig

Inzicht is handig maar niet genoeg. Belangrijker is het hebben van doorzicht: welke mechanismen zitten erachter? Waar wordt

geld verspild en waar blijft geld over? Hoe kun je dat veranderen en bij wie moet je daarvoor zijn? Voor overheden en (semi-) maatschappelijke instellingen valt een wereld te winnen als zij hun geldstromen bundelen. Zeker als ze zien dat ondernemers bijdragen door met minder geld meer te bereiken voor de samenleving.

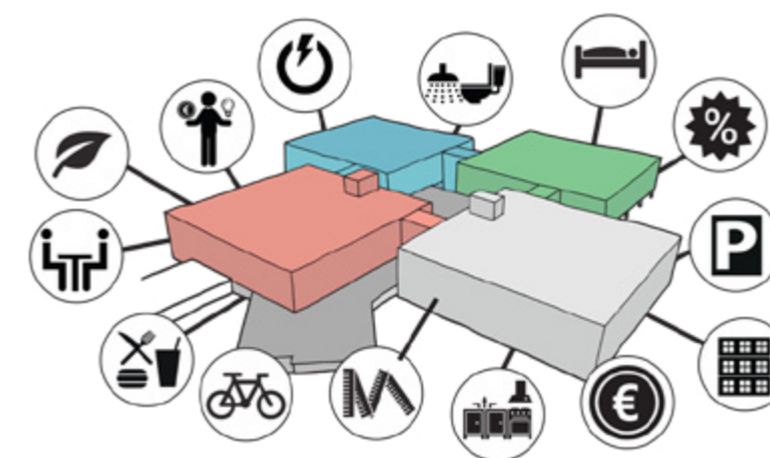
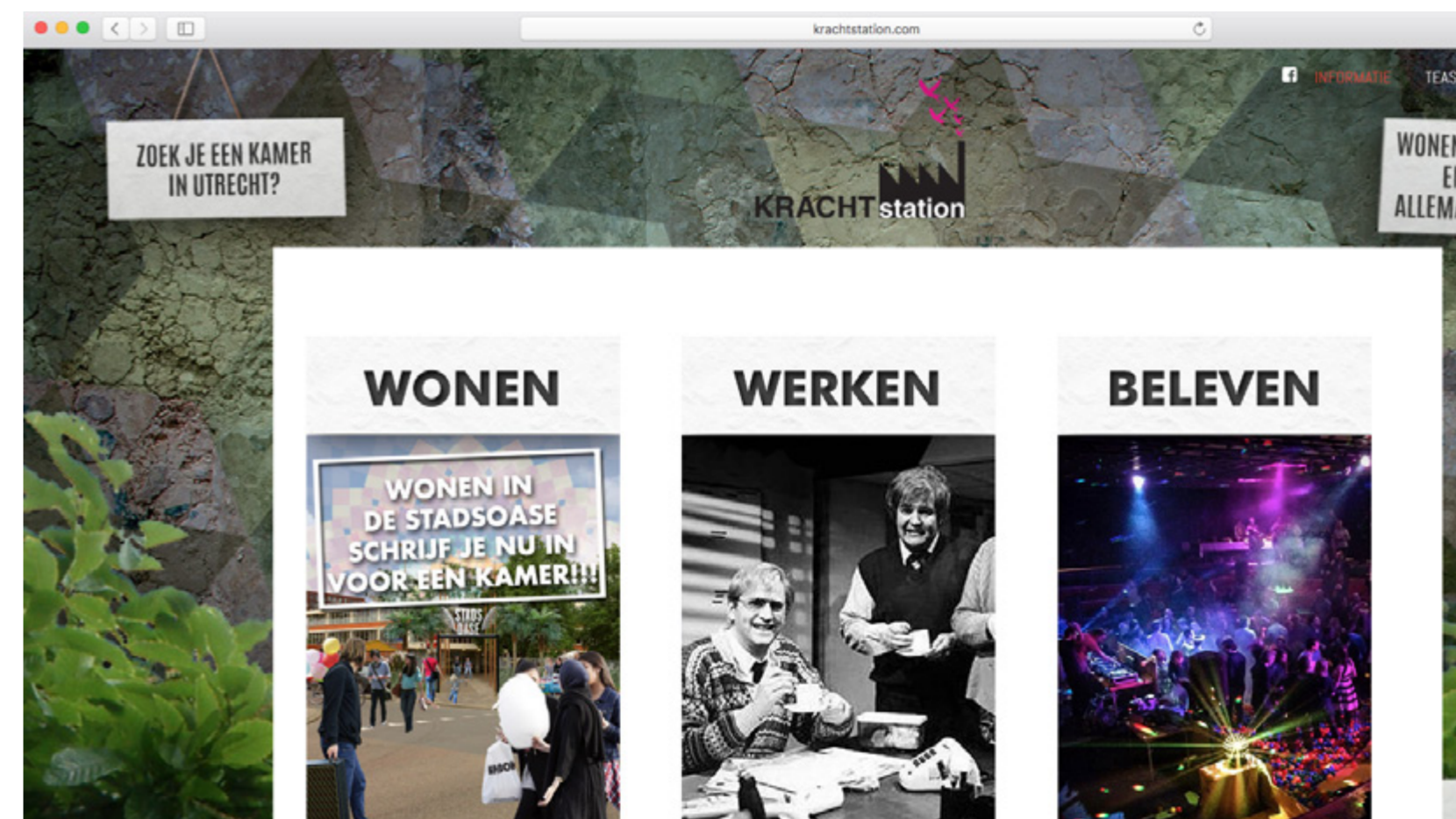
Hoe

Hoe werkt dat eigenlijk? Wat moeten overheden en instellingen doen om een goede samenwerking met ondernemers – van in dit geval het Krachtstation – te realiseren? Geldstromen door de Wijk biedt uitzicht: een manier van kijken, begrijpen, handelen, samenwerken en ondernemen. Wij doen onderzoek, geven cursussen, coaching en trainingen. We begeleiden processen, brengen partijen samen en ontwikkelen samen met hen een strategie en aanpak op maat. Hoe wij dat doen? Door zelf ook initiatief en risico te nemen.

→ Krachtstation op Youtube:
youtu.be/VgMCR7uzhOs

→ krachtstation.com

→ Pieter Buisman, Nathan Rozema
geldstromendoordewijk.nl

Kracht in Kanaleneiland

Een oud schoolgebouw, midden in de wijk Kanaleneiland in Utrecht, transformeren tot een dynamische plek om te wonen, werken, ondernemen en ontmoeten. Voor en door de wijk. Niet met subsidie, maar met ondernemerschap en een sluitende business case: een Krachtstation voor een Krachtwijk.

Gemeenschapsfondsen

Marieke van 't Hul, wijkregisseur:

“Ik zie veel mensen die iets goeds willen doen voor hun omgeving. Een initiatief hoeft niet groot te zijn om veel effect te hebben”

Wat

Een lokaal fonds of gemeenschapsfonds wordt opgericht door bewoners die zich willen inzetten voor de eigen leefomgeving. Met een lokaal fonds organiseren inwoners een eigen financieel instrument om een maatschappelijk initiatief te steunen.

Hoe

Een wijkregisseur is betrokken en werkt nauw samen met het fonds. Nieuwe initiatieven worden naar de wijkregisseur verwezen voor steun en advies. Andersom wijst de wijkregisseur actief op het bestaan en de mogelijkheden van het fonds. Om een vinger aan de pols te houden en elkaar te versterken, vindt jaarlijks bestuurlijk overleg plaats. Met het toekennen van een meerjarige financiële ondersteuning door de gemeente, wordt het duurzame karakter van het fonds gegarandeerd. Omdat draagvlak onder bewoners, verenigingen en bedrijfsleven van belang is, is het raadzaam om hier in een vroeg stadium aandacht aan te besteden. Het fonds keert tot een maximumbedrag uit. Meer geld nodig? Bij grotere bedragen biedt crowdfunding uitkomst om het resterende bedrag bijeen te krijgen.

Lokaal fonds

Het lokaal fonds werft, beheert en geeft geld uit aan de projecten en initiatieven die zij belangrijk vinden voor de leefbaarheid. Het fonds wordt gevuld door particulieren, bedrijven en vermogensfondsen. Bewoners kunnen ondersteuning krijgen bij het opzetten van een lokaal fonds.

→ Thijs van Mierlo,
Isabewoners.nl / lokalefondsen.nl

De gemeente Teylingen constateerde dat de leefbaarheid onder druk stond door teruglopende sponsorinkomsten bij verenigingen en de beperktere rol van de gemeente in de lokale samenleving. Op initiatief van bewoners en de wijkregisseur van de gemeente startte in 2015 het Jacoba van Beierenfonds. Met dit lokaal fonds wordt het overheidsgeld aangevuld en krijgen bewoners de regie over de verdeling van middelen. Dit bevordert de gewenste eigen regie en past binnen het back to basic principe van de gemeente: eigen verantwoordelijkheid voor verenigingen met een faciliterende rol voor de gemeente.

Voor alle bewoners, verenigingen en stichtingen is via het Jacoba van Beierenfonds een financiële bijdrage beschikbaar. Het fonds stelt ook kennis en een netwerk beschikbaar. Initiatieven moeten van algemeen nut zijn en bijdragen aan de leefbaarheid en de kwaliteit van de lokale samenleving, om in aanmerking te komen voor een bijdrage. Om de efficiëntie en het duurzame karakter van het fonds te waarborgen, heeft de gemeenteraad een meerjarige financiële bijdrage van € 20.000,- toegekend.

DeRev (Napels, Italië)

Arte e Cultura

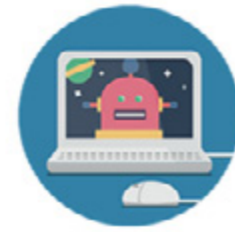
Civic Crowdfunding

Non Profit

Sport

Tecnologia e Startup

Wat

DeRev is een onafhankelijk online platform voor politieke verandering, vernieuwing en sociale innovatie met discussies, petities, crowdfunding en participatieve democratie. Iedere dag bezoeken duizenden mensen het platform om bij te dragen met meningen, acties en funding, maar ook om zelf met initiatieven te komen.

Voor wie

DeRev is dé ontmoetingsplek voor creatievelingen en vernieuwers die de wereld willen veranderen en verbeteren. De deelnemers gebruiken DeRev om:

- over politieke, culturele, sociale en economische kwesties te praten;
- informatie uit te wisselen;
- nieuwe projecten en samenwerkingsvormen op te zetten;
- kennis en ervaringen te delen;
- om besluitvorming en keuzes zo transparant mogelijk te houden.

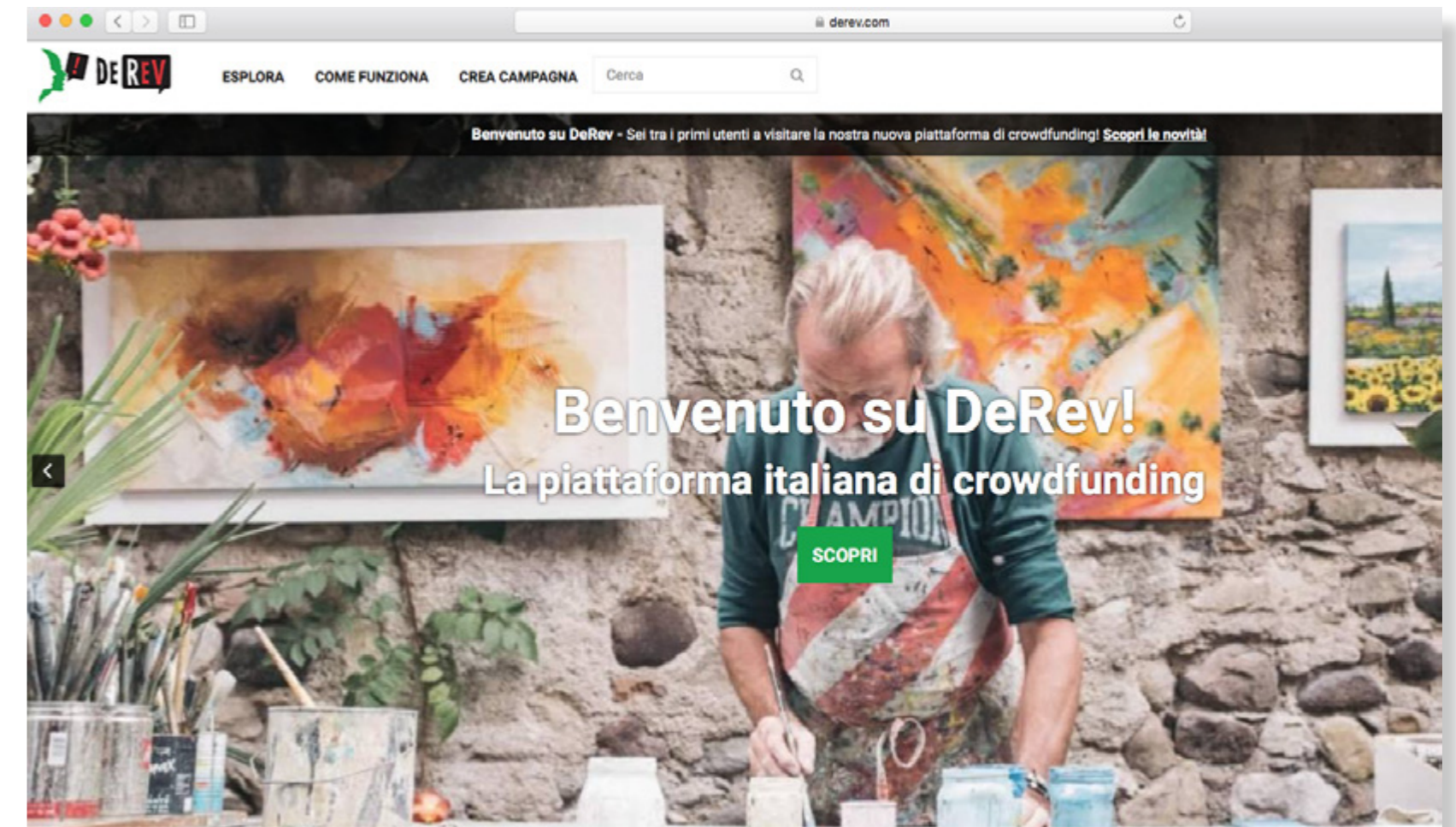
Alle activiteiten en projecten worden uitgevoerd door de initiatiefnemers zelf, zonder

directe bemoeienis van DeRev bij de verdere implementatie en uitvoering. Initiatiefnemers kunnen individuen, verenigingen of stichtingen (Ngo's), politieke partijen, publieke organisaties of bedrijven zijn.

Voorbeeld

Interessante voorbeelden zijn de herbouw van de Stad der Wetenschappen in Napels: crowdfunding voor € 1.194.282 om een wetenschapsmuseum te herbouwen dat gesloopt was door een criminele organisatie. En Salviamo il Cilento: een petitie voor landbeheer en onderhoudsactiviteiten om een deel van de Regio Campania dat Cilento vormt te behoeden van aard- en bodemverschuivingen en hydrogeologische instabiliteit. Hiervoor werden 1.108 handtekeningen van burgers opgehaald.

→ DeRev S.r.l. (Private firm),
Via Alessandro Scarlatti 67
80129 Napels, Italië
derev.com

Andere internationale voorbeelden

GOV 1.0: OpenBudget.ro

Het Roemeense Good Practice Open Budget laat zien hoe de regering de jaarlijkse budgetten opstelt en uitgeeft. Het is ook mogelijk om zelf de budgetten te veranderen.
→ openbudget.ro

GOV 3.0: Panama Papers

Het International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) onderzoekt de Panama Papers. Meer dan 11,5 miljoen financiële en juridische records laten een ondergronds systeem zien van misdaad, corruptie en fraude, verborgen door mistige ondernemingen. Transparantie en financiële verantwoording in mondiaal perspectief.

HOE KIES IK EEN INSTRUMENT

door Paul Suijkerbuijk (Leer- en Expertisepunt Open Overheid)

Wat is je doel
Wat wil je met het instrument bereiken?

In welke omgeving
wil je het instrument inzetten

Beschrijf de vraag zo
nauwkeurig mogelijk

Welke partijen
wil je laten
samenwerken

Hoe wil je het effect
van het instrument
meten

Wat verwacht je
van het instrument

Is de data
beschikbaar voor
het instrument

Is de overheid open voor
het instrument

Hoe snel wil je het
instrument inzetten

